

Selvitys kotimaisen audiovisuaalisen sisällöntuotannon rahoituspohjan vahvistamisen uusista mahdollisuuksista

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/2178/2020

Suomen Journalistiliitto ry

ps/sn/tt

Suomen Journalistiliitto ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä lausuntopyynnöstä ja lausuu seuraavaa.

Uudistetun audiovisuaalisen mediapalveludirektiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti jäsenvaltiot voivat eurooppalaisen sisällön edistämiseksi halutessaan velvoittaa lainkäyttövaltaansa kuuluvat mediapalvelun tarjoajat osallistumaan eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen esimerkiksi sisältöön tehtävien suorien sijoitusten ja kansallisiin rahastoihin suoritettavien osuuksien avulla.

Ministeriön teettämässä selvityksessä esitetään suomalaista sääntelyä, joka vastaisi tanskalaista mallia. Siinä uusia velvoitteita ei asettaisi jo olemassa oleville televisiotoimijoille, mutta rahoitusvelvoite voitaisiin ulottaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin mediapalvelujen tarjoajiin ja mahdollisiin uusiin kotimaisiin toimijoihin ja jo olemassa oleville toimijoille, jos ne laajentavat toimintaansa muihin jäsenvaltioihin. Journalistiliitto kannattaa selvityksessä esitettyä mallia huomioon ottaen yritysten tasapuolisen kohtelun.

Selvityksessä arvioidaan, että Tanskan (ja Hollannin) mallin tavoin laskettuna lisäinvestoinnit Suomeen olisivat 6-20 miljoonaa euroa. Journalistiliiton mielestä tämä olisi erittäin merkittävä ja tervetullut lisä kotimaisen sisällöntuotannon rahoitukseen. Rahoituksen lisääminen mahdollistaa myös tuotantojen laadun parantamisen.

Selvityksen ulkopuolella on rahoitusmallin valinta. Mahdollisina malleina voisivat olla suora investointimalli, rahastomaksu tai näiden yhdistelmä. Journalistiliitolla ei ole ehdotonta kantaa malliin.

Suora investointimalli voisi sitouttaa erityisesti rajat ylittävien palveluiden tarjoajat kotimaiseen sisältöön. Tällöin on tärkeää, että toimijat sitoutuvat alan suomalaisiin työehtoihin ja kunnioittavat tekijänoikeuksia. Toimijan on sitouduttava siihen, että työtä teetetään elokuva- ja tv-tuotannon työehtosopimuksen mukaisilla ehdoilla. Etenkin suorien investointien kohdalla olisi turvattava, että ohjelmien tekijänoikeudet ja tekijänoikeuksien hyödyntämisestä syntyvät tulot säilyvät kotimaisilla tekijöillä ja tuotantoyhtiöillä. Rahoitus ei saa johtaa siihen, että rahoittaja rahoituksen edellytyksenä vaatii oikeudet itselleen.

Jos rahastomaksumalli valitaan, voisi rahastomaksun kerääjänä ja jakajana mielestämme olla Kopiosto/AVEK. Myös rahastomaksumallissa on tärkeää, että sen kautta rahoitusta saavat sitoutuvat alan suomalaisiin työehtoihin ja kunnioittavat tekijänoikeuksia sekä tekijän oikeutta tekijänoikeuksiansa kollektiiviseen hallintaan.

Journalistiliitto pitää myös mahdollisena, että rahoitusmalli olisi edellisten yhdistelmä. Yhdistelmä tai rahastomaksu voisivat suoraa investointimallia paremmin turvata sisällön monimuotoisuutta.